

Sygn. akt: III AUa 1350/18

III AUz 278/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 maja 2016r. nr: (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 93a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015r., poz. 613 z późn. zm.) w związku z art. 31 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. t.j. 2015r., poz. 121 z późn.zm.), w związku z art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. t.j. 2015r., poz. 121 z późn.zm.) oraz art. 79 ust. 1, art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. t.j. 2015r., poz. 581 z późn. zm.) stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla G. K. jako pracownika u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w R. (poprzednio Przedsiębiorstwo - Handlowo - Usługowo - Produkcyjne (...) spółka cywilna J. H. (1), I. S.) obejmuje przychód z tytułu umowy o pracę zawartej z płatnikiem (...) Sp. z o.o. (dawniej Przedsiębiorstwo-Handlowo - Usługowo - Produkcyjne (...) spółka cywilna J. H. (1), I. S.) oraz przychód z tytułu zawartej umowy o dzieło z Przedsiębiorstwem (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) w okresie od 1/2013 do 12/2013.

(...) sp. z o.o. w R. wniosła odwołanie od powyższej decyzji zarzucając łącznie:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 93a § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998r. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pod pojęciem „spółek nie mających osobowości prawnej, należy rozumieć spółkę cywilną, podczas gdy pod pojęciem tym rozumieć należy wyłącznie spółki osobowe, będące samodzielnym podmiotem praw i obowiązków natomiast spółka cywilna nie jest wydzielonym podmiotem, a zatem w/w przepis – jako podstawa prawna odpowiedzialności odwołującego nie znajduje zastosowania,
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 93a § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998r. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w sytuacji gdy stroną pierwotnej decyzji oraz podmiotem ewentualnie zobowiązanym do zapłaty składek byli wspólnicy spółki cywilnej, a więc osoby fizyczne, a nie spółka cywilna, a zatem nie może dojść do przeniesienia odpowiedzialności ze spółki na odwołującego się, w sytuacji gdy pierwotnie zobowiązane były osoby fizyczne.
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998r. poprzez jego niezastosowanie i objęcie zaskarżoną decyzją podstawy wymiaru składek w zakresie składek, które uległy przedawnieniu,
4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że G. K. w rzeczywistości świadczył pracę na rzecz płatnika składek - tj. P.U.H.P. (...) s.c. J. H. (1), I. S. - za jego wiedzą, w ramach umowy o dzieło z P.W. (...) s.c. E. H. (1), T. S. (1) pomimo faktu, że nie podlegał on faktycznemu zwierzchnictwu płatnika składek, a praca świadczona była na rzecz P.W. (...) s.c., który czerpał korzyści z umów zawartych z w/w.
5. wydanie decyzji na podstawie niekompletnego materiału dowodowego i pominięcie przy jej wydawaniu zbadania faktycznego zakresu zależności i podległości służbowej pracownika względem płatnika (P.U.H.P. (...) s.c.) w zakresie obowiązków świadczonych na rzecz P.W. (...) s.c., oraz korzyści osiąganych przez ten podmiot z pracy osoby zatrudnionej w ramach umowy cywilnoprawnej,

6. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998r. poprzez jego błędną interpretację polegającą na rozumieniu pod pojęciem „świadczenia pracy na rzecz pracodawcy” każdej sytuacji, w której względem pracodawcy pracownik świadczy pracę w ramach umowy o pracę i w ramach innego stosunku cywilnoprawnego z innym podmiotem, w oderwaniu od rzeczywistych efektów tej pracy i faktycznych korzyści ekonomicznych, jakie pracodawca osiąga z pracy świadczonej w ramach innego stosunku cywilnoprawnego.

Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i zdrowotne została ustalona przez płatnika w prawidłowej wysokości, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Ponadto odwołująca domagała się zasądzenia na rzecz odwołującego od organu rentowego kosztów postępowania wywołanych wniesieniem niniejszego odwołania.

Następnie w piśmie z 6 kwietnia 2017r. (data wpływu 14 kwietnia 2017r.) odwołująca, podtrzymała swoje stanowisko, ale nadto wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że brak jest także podstaw do ustalenia odpowiedzialności (...) sp. z o.o. z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla G. K. – jako pracownika PHU (...) s.c. w R..

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, uznając że odwołująca jest odpowiedzialna za zobowiązania (...) s.c. J. H. (1), I. S. na podstawie art. 93a § 1 pkt. 2 ustawy Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 ustawy o SUS, w tym za prawidłowe ustalenie podstaw wymiaru składek zatrudnionych przez spółkę cywilną (...) pracowników. Zdaniem organu rentowego, przepis art. 93a ustawy Ordynacja podatkowa odnosi się również do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę z o.o.

W ocenie organu rentowego, w sprawie zastosowanie ma przepis art. 8 ust. 2a ustawy o SUS, bowiem zawarte pomiędzy zainteresowanymi (pracownikami (...) s.c. J. H. (1), I. S.), a PW (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) umowy o dzieło wykonywane były na rzecz pracodawcy, z którym zainteresowani pozostawali w stosunku pracy. Organ rentowy ustalił, że PUHP F. i PW F. B. były związane umową, na podstawie której PUPH F. zlecał PW F. B. pracę w zakresie wyklejania ekranów reklamowych, wymianę reklamy, wykonywanie dokumentacji fotograficznej, kontrole klejenia, kontrole wykonania nośników reklamowych, naprawę reklam, prace ziemne elektryczne przy położeniu kabli. Wykonując umowę PW F. B. posługiwało się osobami, zatrudnionymi na podstawie umowy o dzieło, które to osoby pozostawały związane stosunkiem pracy z PUHP F., w tym zainteresowanymi w sprawie.

Zainteresowany G. K. nie zajął jednoznacznego stanowiska w sprawie.

Zawiadomione o toczącym się postępowaniu E. H. (1) i T. S. (1) przystąpiły do sprawy w charakterze zainteresowanych i poparły odwołanie.

Wyrokiem z 29 grudnia 2017r. (sygn. akt VIII U 1300/16) Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla zainteresowanego G. K. stanowi podstawa wymiaru składek zadeklarowana przez płatnika – odwołującą (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (poprzednio J. H. (1) i I. S. wspólników Przedsiębiorstwa Usługowo Handlowo – Producyjnego (...) Spółka Cywilna); w punkcie 2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie; a w punkcie 3 wyroku zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne (...) s.c., J. H. (1) i I. S. prowadziło działalność od początku lat 90-tych w zakresie obsługi reklam zewnętrznych, przede wszystkim dla (...) S.A., a sporadycznie dla innych podmiotów – dotyczących jednej reklamy. (...) S.A. ma nośniki

reklam na terenie całego kraju i świadczy usługi reklamy zewnętrznej dla indywidualnych odbiorców na terenie całego kraju. Z żadnym innym dużym podmiotem, który oferuje reklamy zewnętrzne (...) s.c. nie współpracowała, gdyż groziło jej za to zerwanie umowy z (...) S.A.

T. S. (1) i E. H. (1) (żony wspólników PUPH F.) w ramach spółki cywilnej PW (...) prowadziły działalność gospodarczą od końca lat 90 w zakresie budowlanym, natomiast od 2003r. rozszerzyły działalność i zaczęły świadczyć usługi w zakresie reklam dla klientów, których nie mogła obsługiwać spółka (...). Spółka PW (...) zajmowała się m.in. montażem, klejeniem reklam, robieniem balustrad, plotów ogrodzeń, balkonów, konstrukcji pod reklamy, remontami mieszkań i budynków użyteczności publicznej i w spornym okresie nie otrzymywała zleceń z (...) S.A.

Odwołująca powstała na skutek przekształcenia Przedsiębiorstwa Usługowo Handlowo Produkcyjnego (...) s.c. J. H. (1) i I. S. w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością działającą pod nazwą F. i kontynuuje dotychczasową działalność. Wpis spółki do KRS został dokonywany w dniu 18 września 2015r.

Obydwie spółki miały siedziby w tym samym budynku, odwołująca ma biura na parterze, a PW F. B. na piętrze.

PW F. B. zatrudniała w spornym okresie 4-5 pracowników na podstawie umowy o pracę na stanowiskach: budowlaniec, spawacz, klejący.

Odwołująca w spornym okresie zatrudniała od 10 do 13 pracowników na podstawie umowy o pracę i około 5-6 osób na podstawie umowy o dzieło, ewentualnie kilka osób na podstawie umowy zlecenia. Zmiana reklam dla (...) SA następowała na początku i w środku miesiąca i w tych okresach odwołująca realizowała zlecenia korzystając z pracowników własnych jak i spółki PW (...). Odwołująca wystawiała spółce PW (...) faktury za usługi świadczone przez pracowników PW F. B..

Natomiast - PW F. B. celem realizacji swoich zleceń podpisywała umowy o dzieło z pracownikami odwołującej, mając na uwadze ich kwalifikacje i posiadanie badań wysokościowych. Umowy te zawierane były na początku miesiąca na jeden lub trzy miesiące, w zależności od ilości posiadanych zleceń na wyklejanie i montaż reklam. Konkretyzacja prac do wykonania w ramach umowy o dzieło następowała w trakcie danego miesiąca. Czasami nie wiadomo były jakie prace i kiedy zostaną wykonane. Wynagrodzenie było ustalane po zakończonej pracy. W praktyce wyglądało to w ten sposób, że T. S. (1) przekazywała J. H. (1) jaki jest zakres prac do wykonania dla PW F. B.

w zakresie prac reklamowych oraz z jakimi osobami ma podpisaną w danym miesiącu umowę o dzieło. Następnie J. H. (1) przekazywał te informacje do dyspozytorek, które wystawiały zlecenia wyjazdu. Dyspozytorki miały informacje jak wygląda obłożenie

w danym miesiącu pracowników odwołującej i wiedziały czy w danej chwili mogą wykonać jeszcze zlecenia dla PW F. B.. Na zleceniach wskazywano rodzaj prac do realizacji oraz dla jakiej spółki są wykonywane prace, poprzez oznaczenia F (czyli F.) lub FB (czyli F. B.). Do zlecenia doręczano rozpiskę z adresami, którą przekazywano rano pracownikom. Dyspozytorki wiedziały, że pracownicy odwołującej, nie mogą w ramach umów o dzieło zawartych z PW F. B. wyklejać plakatów dla (...).

Z uwagi na dużą liczbę zleceń, przechowywano je przez dwa miesiące, chyba, że dotyczyły sprawy spornej lub reklamacji.

Praca dla obydwu spółek wykonywana była przy użyciu sprzętu należącego do obydwu spółek: samochodów służbowych, podnośników czy drabin.

Spółki prowadziły wzajemne rozliczenia paliwa w zależności od tego do jakich prac – na czyją rzecz – dany samochód czy podnośnik był użyty. W budynku, w którym mieściły się siedziby spółek były dwa magazyny – po jednym dla każdej ze spółek, skąd pobierano narzędzia, klej i plakaty.

Dowodem prawidłowego wykonania dzieła było zdjęcie. T. S. (1) lub E. H. (1) sporadycznie jeździły dokonać odbioru wykonania dzieła. Przeważnie osoba realizująca daną pracę robiła zdjęcie wykonanej pracy, które przekazywała dyspozytorkom, albo w teren przyjeżdżała dyspozytorka. Dyspozytorki sczytywały zdjęcia z aparatu, obrabiały je i przekazywały T. S. (1), która na tej podstawie rozliczała wykonaną pracę. Dyspozytorki były pracownicami odwołującej, ale zdarzało się, że pracowały w tym samym czasie dla PW F. B. w ramach umów o dzieło. Tak było w przypadku A. W. (1).

Bezspornie, w czasokresach określonych zaskarżoną decyzją zainteresowany G. K. zawarł umowy o dzieło z PW F. B., których przedmiotem było klejenie ekranów reklamowych i wymiana reklam. Umowy określały także termin wykonania dzieła i wynagrodzenie. Jednocześnie był on zatrudniony na podstawie umów o pracę przez spółkę cywilną I. S. i J. H..

W okresie objętym skarżoną decyzją, raczej nie było takich sytuacji, aby te same podmioty zewnętrzne współpracowały z odwołującą i PW F. B.. Każda spółka miała swoje zlecenia, przy czym ilościowo więcej klientów miała Spółka (...).

PW F. B. w 2011r. wystawiła faktury dotyczące reklam dla kilkudziesięciu podmiotów.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji podkreślił, że wbrew stanowisku odwołującej, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstała w wyniku przekształcenia spółki cywilnej w spółkę kapitałową, ponosi odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne wspólników spółki przekształcanej.

Sąd I instancji powołał art. 31 ustawy o SUS, zgodnie z treścią którego do należności z tytułu składek mają odpowiednie zastosowanie enumeratywnie wymienione w tym przepisie przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa - między innymi przepis art. 93a. Ustawa systemowa pozwala zatem na odpowiednie stosowanie do należności z tytułu składek przepisów Ordynacji podatkowej, ale tylko enumeratywnie wymienionych w jej art. 31.

Po myśli art. 93a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku przekształcenia innej osoby prawnej lub przekształcenia spółki niemającej osobowości prawnej, wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki przekształcanej osoby lub spółki. W doktrynie zgodnie przyjmuje się, że sukcesja podatkowa o której mowa w cytowanym artykule obejmuje przekształcenie nie tylko osobowej spółki handlowej ale również cywilnej w spółkę kapitałową. (por. S.Babiarz, B.Dauter, B.Gruszczynski, M Hauser, A. Kabat, M.Niezgódka- Medek, ordynacja podatkowa – komentarz wydanie IX, WK 2015r)

Podstawą przekształcenia, o którym mowa powyżej jest art. 551 § 2 k.s.h., który przewiduje możliwość przekształcenia spółki cywilnej w spółkę handlową inną niż spółka jawna.

Nie jest sporne, że w dniu 18 września 2015r spółka P.U.H.P.F. S.C J. H. (1), I. S. została przekształcona przez jedynych wspólników w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (spółkę kapitałową) - w tym samym składzie osobowym wspólników.

Z uwagi na brak podmiotowości prawnej spółki cywilnej nie jest możliwe do objaśnienia mechanizmu przewidzianego w art. 551 § 2 k.s.h. (przekształcenie spółki cywilnej w inną spółkę handlową, za wyjątkiem spółki jawnej) stosowanie wprost zasady kontynuacji. Nie można bowiem w tym wypadku przyjmować tożsamości podmiotowej spółki przekształcanej i przekształconej. Z tych względów wskazuje się na zasadę sukcesji uniwersalnej praw składających się na wspólny majątek wspólników i zobowiązań kwalifikowanych jako

zobowiązania spółki, jako zasadę bardziej adekwatną, akcentując zarazem, że zarówno w wypadku przekształcenia, o którym mowa w art. 551 § 1 k.s.h.,

jak i przekształcenia z art. 551 § 2 k.s.h., stosunki prawne nawiązane przez spółkę przekształcaną nie ustają, ale są kontynuowane w niezmienionym zakresie i treści z udziałem spółki przekształconej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 maja 2014r.,

VI ACa 601/13, Lex nr 1477389, postanowienie Sądu Najwyższego z 14 listopada 2014r.,

I CZ 69/14, Lex nr 1583213, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2016r.,

II UZ 13/16, Lex nr 2071117).

Zgodnie z art. 553 § 1 k.s.h., spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej, zatem nowo powstała spółka kapitałowa, czyli spółka przekształcona, staje się następcą prawnym spółki osobowej. Oznacza to, że spółka przekształcona – F. - ponosi odpowiedzialność za zobowiązania spółki przekształcanej – PUHP F. Sc - powstałe przed dniem przekształcenia. (vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2015r., I PK 231/15, LEX nr 2043736).

Odwołująca ponosi zatem odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za byłych pracowników spółki cywilnej (...), na takich samych zasadach, na jakich kontynuuje stosunki pracownicze nawiązane przez pracowników ze współnikami spółki cywilnej (...).

Mając na uwadze powyższe, odwołanie w zakresie jakim odwołująca spółka domagała się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że brak jest podstaw do ustalenia odpowiedzialności spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu składek

na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne dla zainteresowanego jako pracownika spółki F. S.C, jako nieuzasadnione zostało na mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalone w tej części.

Przechodząc do oceny zaskarżonej decyzji w pozostałym zakresie Sąd I instancji stwierdził, że jest ona nieprawidłowa.

Sąd Okręgowy wskazał, że zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 963 ze zm.).

Zgodnie

z treścią art. 6 ust 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 tej ustawy, pracownicy (z wyłączeniem prokuratorów), podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu. Po myśli art. 8 ust 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, natomiast zgodnie z art. 8 ust. 2a

za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Jak stanowi art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek

na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie

z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Z kolei w myśl art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015r., poz. 581 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników, zgodnie

z art. 81 ust. 1 tej ustawy stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe potrąconych przez płatników, zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie zaś z treścią art. 48b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład może sporządzać z urzędu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zgłoszenia wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych, imienne raporty miesięczne, zgłoszenia płatnika składek, zgłoszenia wyrejestrowania płatnika składek, deklaracje rozliczeniowe oraz dokumenty korygujące te dokumenty, zwane dalej "dokumentami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi określonymi w ustawie". Wreszcie w myśl art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. przebiegu ubezpieczeń.

Postępowanie przed sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym

i podmiotowym zaskarżonej decyzji. Przedmiotem zaskarżenia w rozpoznawanej sprawie była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, która określała wymiar składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Zdaniem Sądu I instancji - w niniejszej sprawie istota sporu sprowadza się zatem do oceny prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o SUS oraz ustawy z 27 sierpnia 2004r. świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ustalenia zatem wymagało, czy zainteresowany w ramach umów o dzieło zawartych z P.W. F. B. świadczył pracę na rzecz odwołującej jako swojego pracodawcy.

W ocenie Sądu I instancji, zgromadzony materiał dowodowy okoliczności tej nie potwierdził.

Przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy cywilnoprawnej pracę na rzecz swojego pracodawcy jest to, że w ramach takiej umowy wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Zwrot działać „na rzecz” użyty został w art. 8 ust. 2a ustawy o SUS w innym znaczeniu niż w języku prawa, w którym działanie „na czyjaś rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 KP). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy” (art. 734 i n. k.c.) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 15 kwietnia 2016r. III AUa 1837/15).

W uzasadnieniu uchwały z 2 września 2009r. (II UZP 6/09, OSNP Nr 3-4/2010, poz. 46) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zwrot ten oznacza, iż praca w ramach umowy cywilnoprawnej powinna być wykonywana faktycznie dla swojego pracodawcy (który uzyskuje rezultat tej pracy). Wskazano dodatkowo, że art. 8 ust. 2a ustawy, dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą.

W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot „na rzecz pracodawcy” opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj. 1) umowy o pracę, 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i 3) umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą. Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i

zleceniodawcą (por. Konstrukcja uznania za pracownika w prawie ubezpieczenia społecznego - Inetta Jędrasik-Jankowska, Praca i Zabezpieczenie Społeczne tom 8,r. 2011, str. 22-28).

Praca wykonywana na rzecz pracodawcy to zatem praca, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi prawnej łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj wykonywanych czynności przez pracownika wynikających z umowy zawartej z osobą trzecią oraz niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią, wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę

z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią. Z punktu widzenia przepływów finansowych, to pracodawca przekazuje osobie trzeciej środki na sfinansowanie określonego zadania, stanowiącego przedmiot swojej własnej działalności, a osoba trzecia, wywiązując się z przyjętego zobowiązania, zatrudnia pracowników pracodawcy. (por wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 7 lutego 2017 r., II UK 693/15 Numer 1575353).

W rozpoznawanej sprawie opisana powyżej sytuacja nie zachodzi, brak bowiem dowodów świadczących o tym, że zainteresowany w ramach umów o dzieło zawartych z PW F. B. wykonywał pracę dla odwołującej. Organ rentowy tej okoliczności w niniejszym postępowaniu nie udowodnił.

W ocenie Sądu I instancji, zainteresowany w okresach spornych wykonywał pracę dla obydwu spółek, czasami w czasie jednego dnia roboczego, realizując zlecenia dla obydwu podmiotów, czasami przez pełne dni dla odwołującej (czas wyklejania plakatów dla

(...) SA), a w pozostałe dla PW F.-B.. Prace dla obydwu firm były podobne (wymiana i klejenie reklam, opracowywanie zleceń, obróbka dokumentacji fotograficznej), jednakże wykonywane dla różnych kontrahentów tych spółek. Prace te były świadczone dla odwołującej w ramach obowiązków pracowniczych, a dla PW F. B. na podstawie umów o dzieło. Jak ustalono, w zleceniach pracy zaznaczano symbolami F bądź FB dla jakiej konkretnie spółki dana praca jest wykonywana. PW F. B. przy pomocy zainteresowanych realizowała zlecenia od firm zewnętrznych – innych niż (...) SA – czego dowodem są wystawione na ich rzecz faktury. W konsekwencji, beneficjentem pracy zainteresowanego świadczącej w oparciu o umowy o dzieło była spółka PW (...), a nie odwołująca.

O zastosowaniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie przesądza okoliczność równoległego zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej, ale fakt wykonywania w ramach takiej umowy pracy na rzecz pracodawcy, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. zdanie pierwsze, dokonując ich wzajemnego zniesienia, albowiem odwołanie zostało tylko częściowo uwzględnione.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w części obejmującej punkt 1 i 3 sentencji orzeczenia apelujący zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania:

- art. 233 § 1 ustawy z 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) polegające na:
 - dokonaniu oceny dowodów w sposób nie wszechstronny, z pominięciem istotnej części materiału sprawy, a mianowicie znajdującego się w aktach ZUS protokołu przesłuchania E. H. (1) (k.844 akt kontroli (...) s.c.)

oraz protokołu przyjęcia wyjaśnień I. S. (k.154 akt kontroli (...) s.c.) wskazujących w sposób jednoznaczny, iż zainteresowany: G. K., wykonywał na podstawie umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem (...) s.c. E. H. (1), T. S. (1), pracę na rzecz swojego pracodawcy, tj. (...) s.c. I. S., J. H. (1),

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że z materiału sprawy wynika, że zainteresowany G. K. w ramach umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem (...) s.c. E. H. (1), T. S. (1), nie wykonywał pracy na rzecz swojego pracodawcy, pomimo tego że materiał sprawy dowodzi, że wykonywanie umów o dzieło polegało również na wyklejaniu ekranów reklamowych o wymiarach 6x3 i 8x4, które to prace były wykonywane wyłącznie na rzecz Agencji (...), i jedynie przez wspólników (...) s.c., na co wskazują w szczególności zeznania E. H. (1) złożone w sprawie

VIII U 1301/16 (protokół i nagranie rozprawy z 3 października 2017r. sygn. VIII U 1301/16 zostały dołączone do akt niniejszej sprawy w trakcie posiedzenia Sądu w dniu 7 listopada 2017r.),

- sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, m.in. na podstawie zlecenia z 5 stycznia 2012r. załączonego do pisma procesowego pełnomocnika odwołującej z 7 listopada 2017r., iż zainteresowany realizując to zlecenie wykonywał pracę na rzecz wspólniczek P.W. (...) s.c., pomimo tego, że z przedmiotowego zlecenia wynika w sposób wyraźny, iż praca zainteresowanego polegała m.in. na wymianie winyli (zlec 376/ams) oraz klejenie „bb wg załącznika (375/ams)", zatem musiała być wykonywana na rzecz pracodawcy, bowiem usługi na rzecz Agencji (...) były świadczone wyłącznie przez wspólników (...) s.c.,

- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. poprzez pominięcie części materiału sprawy

a mianowicie: faktur VAT wystawionych przez (...) s.c. dla P.U.H.P. (...) s.c.

(k.59 - 244 akt kontroli PW (...) s.c.), których treść wskazuje na wykonanie usług zgodnych z przedmiotem umów o dzieło zawartych pomiędzy PW (...) s.c. E. H. (1), T. S. (2) a G. K. na rzecz P.U.H.P. (...) s.c., zatem na rzecz pracodawcy, z którym zainteresowany pozostawał związany stosunkiem pracy,

- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. poprzez pominięcie części materiału sprawy,

a mianowicie zeznań E. H. (1) złożonych w trakcie kontroli prowadzonej w P.W. (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1), a zawartych w protokole przesłuchania z 11 lipca 2013r., (k. 840 - 846 akt kontroli (...) s.c.) oraz wyjaśnień złożonych przez I. S. w dniu 13 września 2014r. (protokół przyjęcia wyjaśnień w aktach kontroli (...) s.c., k.154), z których wynika jednoznacznie, że praca wykonywana przez zainteresowanego na podstawie umów o dzieło była wykonywana na rzecz ich pracodawcy, jak również pominięciu tej części zeznań E. H. (1), które zostały złożone przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w dniu 3 października 2017r. w sprawie VIII U 1301/16, z których wynika, iż prace ubezpieczonych polegające na wyklejaniu ekranów reklamowych o wymiarach 6x3 i 8x4, mogły być wykonywane jedynie na rzecz pracodawcy, z którym ubezpieczeni pozostawali związani stosunkiem pracy, pomimo dołączenia do akt niniejszej sprawy protokołu i nagrania rozprawy z 3 października 2017r., sygn. VIII U 1301/16,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, do wskazanej wyżej części materiału sprawy, w szczególności zaniechanie wyjaśnienia sprzeczności pomiędzy zeznaniami i wyjaśnieniami złożonymi przez wskazane wyżej osoby w toku postępowań kontrolnych, a zeznaniami złożonymi przed Sądem I instancji,

2. naruszenie prawa materialnego:

- art. 8 ust. 2 lit. a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie,
- art. 18 ust 1 a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie.

W oparciu o powyższe organ rentowy wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i 3 poprzez oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję według norm prawem przepisanych,
2. zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że zaskarżoną decyzją organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla G. K. jako pracownika (...) sp. z o.o. w R. poprzednio J. H. (1) i I. S., wspólników Przedsiębiorstwa Usługowo Produkcyjnego (...) s.c. (dalej zwana również (...) s.c.), z uwzględnieniem przychodów osiągniętych z tytułu umów o dzieło zawartych z P.W. (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) (dalej zwana również (...) s.c.). Powyższe było konsekwencją ustalenia, iż de facto była to praca wykonywana na rzecz pracodawcy, tj. (...) sp. z o.o. w R.- poprzednio J. H. (1) i I. S., wspólników Przedsiębiorstwa Usługowo Produkcyjnego (...) s.c.

Ubezpieczony pozostawał w grupie 19 osób, których umowy zawarte z P.W. (...) s.c. zostały w toku kontroli zakwestionowane, jako w rzeczywistości wykonywane na rzecz pracodawcy (płatnika, z którym wiązał w/w osoby stosunek pracy, stanowiący tytuł do ubezpieczeń). Płatnikiem tym było Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjne (...) s.c. J. H. (1), I. S. przekształcone w dniu 18 września 2015r. na podstawie art. 551 i 553 k.s.h. w (...) Sp. z o.o.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gliwicach w punkcie 1 zmienił w/w decyzję, w ten sposób, iż stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla pracownika G. K. stanowi podstawa zadeklarowana przez płatnika składek F. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (poprzednio J. H. (1) i I. S. wspólników Przedsiębiorstwa Usługowo - Handlowo - Produkcyjnego (...) spółka cywilna, w R.), w punkcie 2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, w punkcie 3 zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania. Sąd zważył, iż w kontekście przepisu art. 8 ust. 2 ustawy systemowej zwrot „na rzecz pracodawcy” opisuje sytuacją faktyczną, polegającą na istnieniu trójkąta umów: umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło między pracownikiem, a osobą trzecią oraz umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą lub wykonawcą umowy o dzieło, gdzie to pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonywanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenie/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą a zleceniodawcą.

W ocenie Sądu taka sytuacja w stanie faktycznym sprawy nie zachodzi, zaś materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazuje, iż jedynym beneficjentem pracy zainteresowanych wykonywanej w ramach umów o dzieło były wspólniczki (...) s.c., a zatem podmiotu, z którym ubezpieczeni zawarli umowę o dzieło, zaś organ rentowy nie wykazał aby praca wykonawców umów o dzieło była świadczona na rzecz J. H. (1) i I. S., tworzących Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjne (...) Spółka Cywilna.

Według ustaleń G. K. w ramach umów o dzieło wykonywał pracę na rzecz spółki (...) s.c., polegającą na klejeniu plakatów i wymianie reklam, wykonywanych w ramach umów z jej kontrahentami, czego mają dowodzić faktury wystawione przez spółkę przedłożone w toku postępowania. W ocenie Sądu - wymieniony ubezpieczony nie wykonywał umów o dzieło na rzecz pracodawcy w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż klejenie plakatów dla agencji reklamowych innych niż (...), odbywało się w ramach zleceń pozyskanych przez (...) s.c. i wyłącznie przy realizacji tych zleceń ubezpieczony miał wykonywać pracę w ramach umów cywilnoprawnych.

Zdaniem organu rentowego z wyrokiem Sądu nie można się zgodzić, jako opartym na błędnej ocenie dowodów, przy pominięciu znacznej części materiału dowodowego, a także opartym na podstawie ustaleń sprzecznych ze zgromadzonym materiałem.

Organ rentowy powołał art. 8 ust. 2 lit. a, zgodnie z którym - za pracownika w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą.

W konsekwencji, nawet, gdy pracownik zawiera umowę cywilnoprawną z osobą trzecią, to pracę w ramach takiej umowy wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy, jeżeli to pracodawca uzyskuje rezultaty tej pracy (unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych). W takiej sytuacji, skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), nawet wówczas, gdy umowa cywilnoprawna samoistnie nie pociągałaby za sobą skutku w postaci obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu w myśl art. 6 ustawy, bądź, jak w przypadku umowy agencyjnej czy zlecenia, osoba taka na skutek przepisów o zbiegu tytułów ubezpieczenia (art. 9 ust. 1 ustawy), nie podlegałaby ubezpieczeniu z tytułu umowy cywilnoprawnej w związku z wynikającym z przepisów tej ustawy prymatem ubezpieczenia pracowniczego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 2 września 2009r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46, postanowienie Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2012r., III UK 64/11, LEX nr 1215455, oraz wyroki Sądu Najwyższego z 18 października 2011r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266, z 11 maja 2012r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117, z 22 lutego 2010r., I UK 259/09, Lex nr 585727).

Organ rentowy wywiódł, że z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych koresponduje unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i następczo w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy. Jednolite stanowisko w tej kwestii zostało zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz w wyrokach Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010r., I UK 252/09, LEX nr 577824, z 22 lutego 2010r., I UK 259/09, Lex nr 585727 oraz z 18 października 2011r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

W ocenie organu rentowego zgromadzony w sprawie materiał, wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, wskazuje, że Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne

(...) s.c. J. H. (1), I. S. (przekształcone następnie w spółkę prawa handlowego (...) sp. z o.o.) i Przedsiębiorstwo (...), E. H. (1) były związane umową, na podstawie której Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne (...) s.c. J. H. (1), I. S. zlecał Przedsiębiorstwu (...), E. H. (1) pracę w zakresie wyklejania ekranów reklamowych, wymiany reklam, wykonanie dokumentacji fotograficznej, a praca powyższa była wykonywana przez osobę związaną z P.W. F. B. umowami o dzieło, a faktycznym beneficjentem tej pracy byli wspólnicy (...) s.c., z którymi zainteresowany był związany stosunkiem pracy.

Za wykonane prace PW (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) wystawiały Przedsiębiorstwu Usługowo - Handlowo - Produkcyjnemu (...) s.c. J. H. (1), I. S. faktury VAT, których kopie znajdują się w aktach kontroli (karty 59-244 akt kontroli), a które obejmowały rozliczenie usług świadczonych przez (...) s.c. na rzecz (...) s.c. takich jak: Klejenie N (niskie), Klejenie W (wysokie), wymiana powierzchni winylowych (...), wymiana powierzchni winylowych (...), wymiana powierzchni winylowych (...) itp. Biorąc pod uwagę, że ubezpieczony, zawarł umowy o dzieło z (...) s.c., których przedmiotem było klejenie ekranów reklamowych (typ (...), (...), (...) 6 x 3 i 8 x 4), wymiana reklam (w tym typ (...) 6 x 3 i (...) 8 x 4), plakatów reklamowych (w tym (...), (...)), klejenie tablic reklamowych (w tym typ (...), (...)), wymiana winyli (...) 6x3: organ rentowy stwierdził, że usługi objęte powołanymi wyżej fakturami VAT, obejmują prace zbieżne z pracami wymienionymi w umowach o dzieło, o których mowa wyżej.

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, uzasadnione jest stwierdzenie że odwołująca korzystała z wyników pracy zainteresowanego zatrudnionego w Przedsiębiorstwie (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) na podstawie umów o dzieło.

Organ rentowy podkreślił, iż z zeznań spółniczki (...) s.c. Pani E. H. (2), złożonych w toku kontroli (...) s.c. do protokołu przesłuchania z 11 lipca 2014r. wynika w sposób czytelny, iż osoby wykonujące umowy o dzieło w P.W. (...) s.c. E. H. (1)

i T. S. (1), w tym zainteresowany w niniejszej sprawie, były jednocześnie pracownikami P.H.U.P. (...) s.c. J. H. (2) i I. S., zaś umowy te zawarte zostały z tymi osobami w celu realizacji prac zleconych P.W. (...) s.c. przez (...)

(...) s.c., a nie jak przyjął Sąd Okręgowy w celu wykonania usług świadczonych przez P.W. (...) s.c. na rzecz jej kontrahentów. Z protokołu tego wynika również, jakie prace były zlecane P.W. (...) s.c. przez (...) s.c., w jaki sposób czynności te zlecano do wykonania, jak również, jaki był powód wykonywania tych prac przez osoby zatrudnione przez (...) s.c. (oryginał k.846-876 akt kontroli P.W. (...) s.c.). Niewątpliwie z zeznań tych wynika także, iż za wykonane prace P.W. (...) s.c., wystawiała (...) s.c. faktury VAT, które to faktury stanowią część akt kontroli (wystawione za lata 2011, 2012 oraz 2013) i zgodnie

z zeznaniami E. H. (1) „dotyczyły prac związanych z w/w umowami o dzieło” (k. 842 w aktach kontroli P. W. (...) s.c.).

Podobnie wyjaśniał niezależnie od E. H. (1), w postępowaniu kontrolnym prowadzonym w P.U.H.P. (...) s.c. jej wspólnik I. S. (protokół przyjęcia wyjaśnień z 13.09.2014r. w aktach k.152-154 kontroli (...) s.c.). Powyższe zeznania i wyjaśnienia przeczą ustaleniom Sądu Okręgowego, jakoby organ rentowy nie udowodnił wykonywania pracy na podstawie umów o dzieło na rzecz pracodawcy, z którym wymieniony wyżej ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy.

Materiału powyższego, Sąd nie skonfrontował w żadnym razie z zeznaniami E. H. (1) i J. H. (1) złożonymi w niniejszej sprawie, którym Sąd dał w całości wiarę, nie wyjaśniając dlaczego zeznaniom złożonym przez E. H. (1) czy też wyjaśnieniom I. S. w toku postępowania kontrolnego odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej. Powyższe świadczy o faktycznym pominięciu istotnej części materiału zgromadzonego w aktach kontroli, pomimo deklarowanego oparcia ustaleń Sądu również

o dokumenty zgromadzone w „aktach ZUS”.

Wobec zeznań E. H. (1) złożonych przed organem rentowym w dniu 11 lipca 2014r., wbrew ustaleniom poczynionym przez Sąd, pozostaje niewątpliwa prawidłowość ustaleń - organu rentowego, zwłaszcza że kontrolowany płatnik składek nie kwestionował ustaleń kontroli poprzez złożenie zastrzeżeń, o których mowa w art. 91 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W tym kontekście, odmienne zeznania złożone w toku postępowania sądowego, nie zasługują na wiarę, a ich konfrontacja z zeznaniami uprzednio złożonymi powinna wskazywać, iż stanowią one raczej wyraz przyjętej w toku sprawy taktyki procesowej zmierzającej do zniwelowania skutków poprzednio złożonych oświadczeń.

Za prawidłowością takiej oceny przemawia również okoliczność, że oświadczenia złożone przez I. S. - współnika (...) s.c. do protokołu przyjęcia wyjaśnień z 13 września 2014r. (w aktach kontroli (...) s.c., k.152-154) pozostają spójne z zeznaniami E. H. (1) złożonymi w trakcie kontroli PW (...) s.c. (k.840-846 akt kontroli (...) s.c.).

Apelujący zauważył, że jak wyjaśnił J. H. (1) w trakcie zeznań złożonych przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w dniu 28 listopada 2017r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1301/16 nośniki (...) (billboard wysoki), (...) (billboard niski), (...) (billboard wolnostojący), pozostawały w dyspozycji firmy (...) (00:38:14). Natomiast E. H. (1) w dniu 3 października 2017r. zeznała, iż „Na rzecz (...) były wyklejane ekrany reklamowe o wymiarach 6x3 i 8x4”.

Apelujący wskazał w zestawieniu wykaz prac wykonywanych przez zainteresowanego podkreślając, że wskazane umowy o dzieło mogły być wykonywane wyłącznie na rzecz pracodawcy, który posiadał wyłączność na wykonywanie prac dla Agencji (...).

Organ rentowy podniósł, że jeżeli do powyższego dodać, iż przedmiot umów o dzieło pozostaje zgodny z przedmiotem usług świadczonych przez spółniczkę P.W. (...) s.c. na rzecz współników P.U.H.P. (...) s.c., o czym świadczy treść wystawionych tej spółce faktur VAT (k. 59 - 244 akt kontroli PW (...) s.c.), to należy zyskać pewność, że ostatecznym beneficjentem pracy zainteresowanego był pracodawca, a nie zamawiający.

W żadnym razie nie sposób przyjąć, jakoby „klejeniem reklam” na rzecz (...) s.c. zajmowali się etatowi pracownicy (...) s.c. Organ rentowy wskazał, iż w spornym okresie (...) s.c. zatrudniała jedynie pięciu pracowników (spawaczy oraz dwóch pracowników do obsługi reklam) - przy czym podkreślił, iż firma zajmuje się w dużej mierze pracami remontowymi (remontami mieszkań prywatnych, budynków użyteczności publicznej, małej, architektury itp.), wobec 10 - 13 pracowników (zgodnie z ustaleniami Sądu) zatrudnianych wówczas przez odwołującą. Tym samym wyzbywanie się własnych (dwóch) pracowników zatrudnionych do obsługi reklam, w celu wykonywania prac na rzecz (...) s.c. wydaje się nielogiczne, zwłaszcza że (...) s.c. - zgodnie z twierdzeniami odwołującej - zmuszony był posiłkować się przy wykonywaniu zleceń pracownikami (...) s.c.

Zdaniem apelującego podkreślenia również wymaga, że zdecydowana część usług rozliczana na fakturach VAT wystawionych przez P.W. (...) s.c. (karty 59 - 244 akt kontroli), mogła być wykonywana jedynie przez pracowników spółki (...) s.c. wykonujących jednocześnie pracę na podstawie umów o dzieło w (...) s.c., bowiem jedynie pracownicy (...) s.c. posiadali kwalifikacje i doświadczenie do wykonywania tych prac, jak również badania wysokościowe, którymi legitymowali się wyłącznie pracownicy (...) s.c.

W konsekwencji usługi rozliczane na fakturach VAT (k. 59-244 akt kontroli), wbrew odmiennym ustaleniom Sądu Okręgowego, nie mogły być wykonywane przez pracowników (...) s.c.

Odmienne ustalenia Sądu oparte są jedynie o cztery dokumenty tzw. zleceń oraz w tej samej liczbie faktury VAT wystawione przez P.W. (...) s.c. swoim kontrahentom, złożonych do akt sądowych przy piśmie pełnomocnika

odwołujących z 7 listopada 2017r., które w ocenie organu rentowego nie dowodzą okoliczności zgodnych z twierdzeniem odwołujących, do których to dokumentów odniósł się organ rentowy w treści pisma z 17 listopada 2017r., podtrzymując obecnie przedstawioną tam argumentację.

W tym stanie rzeczy, uzasadniony jest wniosek, że pracownicy (...) s.c. zatrudnieni do obsługi reklam nie mieli: kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności do obsługi reklam zewnętrznych, co tłumaczy konieczność zatrudniania na podstawie umowy o dzieło pracowników P.U.H.P. (...) s.c., lecz nie w celu realizacji usług na rzecz kontrahentów (...) s.c. jak ustalił Sąd I instancji, lecz właśnie w celu wykonania usług zleconych przez (...) s.c. wspólniczkom (...) s.c. jako podwykonawcy.

Organ rentowy podkreślił, że jeżeli do powyższego dodać, dojazd na miejsce pracy wykonawców umów o dzieło, również samochodami należącymi do pracodawcy, lub wykonywanie pracy przy użyciu jego podnośnika, to stwierdzić należy, że wykonaniu pracy na podstawie umów o dzieło rzekomo na rzecz (...) s.c. służyły również składniki majątku wspólników (...) s.c.

Podsumowując, w ocenie organu rentowego prawidłowa ocena całości materiału sprawy prowadzi do wniosku, iż w stanie faktycznym sprawy istniał trójką umów, niezbędny, zdaniem Sądu, do zastosowania konstrukcji wynikającej z art. 8 ust 2a ustawy systemowej.

Wspólnicy P.W. (...) s.c. i (...) s.c. byli związani ustnym porozumieniem na mocy którego P.W. (...) s.c. wykonywało m. in. wyklejanie reklam, plakatowanie, wymianę banerów reklamowych etc.

Przy czym, czynności te były wykonywane przez osoby związane z (...) s.c. stosunkiem pracy, przy użyciu sprzętu i narzędzi należących do pracodawcy (wykonujące czynności wynikające z umów o dzieło w godzinach pracy) i to wspólnicy (...) s.c.

byli ich rzeczywistym beneficjentem.

Tym samym zachodzą ustawowe przesłanki z art. 8 ust. 2 lit. a ustawy systemowej do potraktowania zainteresowanego, w miesiącach objętych zaskarżoną decyzją, jako pracownika skarżącego z tytułu wykonywania pracy na rzecz pracodawcy w ramach umowy o dzieło z P.W. (...) s.c. Konsekwencją powyższego jest uwzględnienie w podstawie wymiaru składki pracownika, wynagrodzeń uzyskanych z tytułu wykonania umów o dzieło, W tym stanie rzeczy złożenie apelacji w sprawie stało się konieczne i uzasadnione.

Odwołująca wniosła o oddalenie apelacji podzielając stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia oraz podnosząc, że samo przedstawienie przez stronę odmiennych wniosków, niż wynikające z oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, nie świadczy jeszcze o przekroczeniu swobodnej oceny dowodów. Apelujący nie wykazał, by doszło do naruszenia przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów i na czym owe naruszenie miałyby polegać. Apelujący ograniczył się do lakonicznego stwierdzenia, że z całokształtu materiału dowodowego wynika, że wykonując umowę ze spółką (...) (...) s.c. spółka PW (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) posługiwała się osobami zatrudnionymi na podstawie umowy o dzieło, które to osoby pozostawały związane stosunkiem pracy z (...) s.c. J. H. (1), I. S., nie przedstawiając przy tym żadnych konkretnych dowodów, z których zdaniem organu rentowego, powyższe miałyby wynikać.

Wbrew bowiem twierdzeniom organu rentowego, sama okoliczność, że wspólniczki spółki PW (...) s.c. E. H. (1) i T. S. (1) spośród wielu innych kontrahentów współpracowały także ze spółką (...) z o.o. (wcześniej (...) s.c. J. H. (1), I. S.) nie dowodzi, że z wyników pracy konkretnego zainteresowanego, świadczonej w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z PW (...) s.c. korzystał inny podmiot, niż wskazany w tej umowie. Bezasadne jest przy tym powoływanie się w tym zakresie przez organ rentowy na złożone do protokołu kontroli zeznania jednej ze wspólniczek spółki PW (...) s.c., skoro świadek E. H. (1) przesłuchiwana w sprawie nie tylko zaprzeczyła, aby w toku kontroli powiedziała,

że przedsiębiorstwo PW (...) s.c. zatrudniało pracowników (...) s.c. po to, aby wykonywać dla nich pracę, ale wręcz przeciwnie, wskazała, że pracownicy zatrudniani na umowy o dzieło wykonywali pracę na zlecenia, które PW (...) s.c. otrzymywała od firm zewnętrznych. Prace na rzecz (...) s.c. wykonywane były zaś przez pracowników PW (...) s.c. zatrudnionych na umowę o pracę. Podobnie zeznali działający w imieniu odwołującej spółki: J. H. (1) i I. S. oraz świadek T. S. (1), zaś wszystkie te zeznania były jasne, spójne i układały się w logiczną całość.

Materiał dowodowy w postaci zeznań świadków E. H. (1) i T. S. (1), A. W. (2), zeznań wspólników odwołującej spółki, zeznań zainteresowanego oraz dołączonych do akt sprawy faktur VAT, które wystawione były przez PW (...) s.c. E. H. (1), T. S. (1) na rzecz podmiotów zewnętrznych potwierdził również, że w spornym okresie spółniczki PW (...) s.c. współpracowały z wieloma podmiotami w tym z ok. 20 agencjami reklamowymi. Były to mniejsze podmioty, w odróżnieniu od współpracującej z (...) s.c. agencją (...) S.A., która od (...) s.c. wymagała wyłączności.

Organ rentowy ani w toku postępowania kontrolnego, ani w toku postępowania sądowego nie przedstawił dowodu na poparcie tezy, która legła u podstaw zaskarżonej decyzji, że praca świadczona przez zainteresowanego, w ramach zawartych ze spółniczkami spółki PW (...) s.c. E. H. (1) i T. S. (1) umów o dzieło była pracą świadczoną na rzecz innego podmiotu, niż strona tej umowy i że inny podmiot osiągnął z tego tytułu korzyść. Obie spółki pomimo powiązań rodzinnych (...) s.c. i spółniczek spółki PW (...) s.c. działały na własny rachunek i prowadziły odrębną działalność gospodarczą. Przedmiot działalności spółki (...) s.c., J. H. (1), I. S. był wąski i ograniczał się w istocie do obsługi jednego dużego podmiotu w branży reklamowej. Spółniczki spółki PW (...) s.c. E. H. (1), T. S. (1) poza branżą reklamową świadczyły też usługi w branży budowlanej. Oba przedsiębiorstwa stanowiły dwa odrębne podmioty zarówno na gruncie prawa podatkowego jak i na gruncie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, miały własnych pracowników zatrudnionych w ramach umów o pracę (przedsiębiorstwo (...) zatrudniało głównie monterów reklam, a przedsiębiorstwo (...) monterów reklam, budowlanców, ślusarzy i spawaczy), zaś w zakresie częściowo zbieżnej działalności - spółki miały innych kontrahentów.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił zatem okoliczności faktyczne sprawy, w szczególności przedmiot działalności obu spółek, który zbieżny jest jedynie w zakresie działalności reklamowej, przy czym obie spółki świadczą usługi na rzecz innych podmiotów, (...) s.c. J. H. (1), I. S. - na rzecz agencji (...) S.A., zaś PW (...) s.c. T. S. (1), E. H. (1) - na rzecz mniejszych podmiotów, z którymi spółka (...) s.c. nie współpracowała. Właściwie Sąd Okręgowy przyjął też, że w spornym okresie PW F. - B. s.c., E. H. (1), T. S. (1) z tytułu świadczenia usług reklamowych wystawiła faktury VAT na rzecz wielu podmiotów zewnętrznych oraz, że PW (...) s.c. wykładała także plakaty dla spółki (...) s.c., (w ramach ich zleceń od (...) SA), jednak te prace były realizowane przez osoby zatrudnione przez PW (...) s.c. w ramach umowy o pracę.

Organ rentowy nigdy nie przedstawił dowodu potwierdzającego, że praca zainteresowanego na rzecz PW (...) s.c. była pracą świadczoną na rzecz innego podmiotu, niż strona umowy i że inny podmiot osiągnął z tego tytułu korzyść.

Odwołujący nie zgodził się także z zarzutami apelacji dotyczącymi naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa materialnego, a to art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niezastosowanie. Cytowane w apelacji organu rentowego orzecznictwo Sądu Najwyższego jedynie potwierdza prawidłowość dokonanej przez Sąd Okręgowy wykładni przepisów art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego, wyrażonym między innymi w uchwale z 2 września 2009 roku, przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracy na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy), a nie dla osoby trzeciej. Wynikiem decydującym zaś o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest finalny

efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy (uchwała SN z 2 września 2009 roku, sygn. akt: II UZP 6/09). Tym samym Sąd Okręgowy zasadnie uznał,

że w niniejszej sprawie nie zachodzi sytuacja opisana w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, bowiem brak jest jakiegokolwiek dowodu na to, aby zainteresowany w ramach umów o dzieło ze współniczkami spółki PW (...) s.c. wykonywał pracę na rzecz swojego pracodawcy ((...) Sp. z o.o.), wręcz przeciwnie, materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie wskazuje, że to współniczki spółki PW (...) s.c. były beneficjentem pracy zainteresowanego w ramach zawieranych z nim umów

o dzieło, i to one z tego tytułu odniosły korzyść. W konsekwencji Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że to nie odwołująca obowiązana jest opłacać składki na ubezpieczenia społeczne zainteresowanego z tytułu umów cywilnoprawnych zawieranych przez zainteresowanego

z E. H. (1) i T. S. (1).

(...) sp. z o.o. wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na niezasadnym uznaniu przez Sąd, iż odwołująca jest stroną wygrywającą proces jedynie w części, w sytuacji gdy odwołanie zostało uwzględnione, zaś decyzja, której odwołująca domagała się zmiany – zmieniona w całości – i to z uwagi

na argumentację, którą konsekwentnie podniosła odwołująca;

2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a to art. 98

i 100 k.p.c. w związku z art. 477¹⁴ k.p.c. poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez niezasadne przyjęcie przez Sąd, iż uwzględnienie odwołania

i zmiana zaskarżonej decyzji w całości nie stanowi wygranej w rozumieniu art. 98

k.p.c., uzasadniającej zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania, podczas gdy prawidłowa wykładnia powyższych przepisów powinna doprowadzić Sąd do wniosku, iż zmiana decyzji poprzez orzeczenie o braku istnienia obowiązku ustalonego w zaskarżonej decyzji stanowi o wygranej procesowej w całości, a nie jedynie w części.

W związku z powyższym wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia, zawartego w punkcie 3 wyroku Sądu Okręgowego poprzez zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych;

2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania wywołanych wniesieniem niniejszego zażalenia.

Organ rentowy wniosł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie od odwołującej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Działając na podstawie art. 382 k.p.c. na rozprawie apelacyjnej w dniu 7 sierpnia 2019r. Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z odpisu protokołu rozprawy z 29 marca 2019 roku

w sprawie III AUa 2320/17 i protokołu rozprawy z 13 lutego 2019r. w sprawie o sygn.

III AUa 201/18 oraz transkrypcji protokołu rozprawy z 13 lutego 2019 r., k. 240

na okoliczność na czyją rzecz wykonywana była praca przez zainteresowanego w spornym okresie i odstąpił od przesłuchania świadka A. W. (1). Na rozprawie 14 sierpnia 2019r. Sąd Apelacyjny zobowiązał pełnomocnika odwołującej do złożenia uchwały współników (...) S. C. z dnia 30 czerwca 2015 r. dotyczącej przekształcenia spółki cywilnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, którą odczytał na rozprawie w dniu

5 grudnia 2019r.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Ponowna analiza zgromadzonego przez Sąd Okręgowy materiału dowodowego, przy uwzględnieniu uzupełniającego postępowania dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego, musiała spowodować wydanie orzeczenia reformatoryjnego, bowiem apelacja organu rentowego okazała się uzasadniona

Na wstępie rozważań należy wskazać, że kontrola sądowa decyzji organu rentowego zawsze sprowadza się do merytorycznego zbadania jej treści. W rozpoznawanej sprawie decyzja ta odnosiła się do ustalenia podstawy wymiaru składek dla zainteresowanego, obejmującej wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia pracowniczego w spółce (...) oraz z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy o dzieło na rzecz spółki (...). Odwołująca zakwestionowała zarówno sam fakt możliwości obciążenia zapłatą składek spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, przekształconą w taką formę prawną ze spółki cywilnej, jak również nałożenie na nią obowiązku zapłaty składek za pracę świadczoną na rzecz spółki (...). Sąd I instancji w wyroku potwierdził obowiązek wyliczenia dla zainteresowanego podstawy wymiaru składek zadeklarowanych przez płatnika - (...) Sp. z o.o. w R., a w pkt 2 w pozostałym zakresie oddalił odwołanie. Użyte w pkt 2 wyroku sformułowanie „oddala odwołanie w pozostałym zakresie” oznacza to, że wszelkie wątpliwości adresata decyzji nie znalazły potwierdzenia w toku postępowania sądowego,

a co za tym idzie, usankcjonowało w istocie treść kontrolowanej decyzji w brzmieniu ustalonym przez organ rentowy; zatem nie tylko w zakresie możliwości obciążenia zapłatą składek spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przekształconą w taką formę prawną

ze spółki cywilnej, ale również w zakresie nałożenia na nią obowiązku zapłaty składek za pracę świadczoną na rzecz spółki (...) przez zainteresowanych. Sformułowanie to

nie ogranicza w istocie jego działania wyłącznie do kwestii statusu i odpowiedzialności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki cywilnej - jak to starała się wykazać odwołująca - ale odnosi się również do kwestii związanej z tytułem ustalenia zobowiązania płatniczego. Punkt 1 wyroku potwierdził jeden z dwu elementów kontrolowanych decyzji, a mianowicie ustalenie podstawy wymiaru składek z tytułu świadczonej przez zainteresowanego pracy na rzecz odwołującej - i to w wysokości przez nią zadeklarowanej. W tym zakresie była to okoliczność bezsporna i nie wymagała potwierdzenia tego faktu orzeczeniem sądowym. Natomiast drugi element zawarty w treści decyzji - ustalenie podstawy wymiaru składek i wskazanie odwołującej jako podmiotu zobowiązanego do ich uiszczenia z tytułu zatrudnienia zainteresowanego w spółce (...) - został usankcjonowany treścią punktu 2 wyroku. W tej sytuacji, twierdzenia profesjonalnego pełnomocnika odwołującej o wygraniu procesu w znacznej części nie znajdują potwierdzenia i są bezpodstawne. Należy przy tym wskazać, że odwołująca nie zakwestionowała treści wyroku i nie zaskarżyła go apelacją, pozbawiając się tym samym możliwości domagania się jej pozytywnej korekty na swoją rzecz. Podstawę wydania zaskarżonej decyzji stanowiły ustalenia kontroli przeprowadzonej u płatnika składek.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1

w związku z art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1778), zwanej dalej ustawą systemową, pracownik objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym, zaś obowiązek ten powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Pracownika do ubezpieczeń społecznych zgłasza pracodawca, który jest płatnikiem składek. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, czyli zatrudnioną przez pracodawcę.

Przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej jest również świadczenie pracy na rzecz określonego pracodawcy w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią. O powyższym traktuje przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Ustawodawca, przewidując bowiem taką możliwość działania pracodawców, dla celów ubezpieczeniowych nadał osobom znajdującym się w takiej sytuacji status pracowników i w ramach podstawowego stosunku pracy zawartego ze swoim pracodawcą narzucał obowiązek liczenia kumulatywnego przychodu wynikającego ze stosunku pracy

i umów cywilnoprawnych. Miało to bowiem na celu ochronę pracowników przed nielegalnymi działaniami pracodawcy zmierzającymi do obejścia przepisów w celu pomniejszenia składek ubezpieczeniowych, co jest ewidentnym naruszeniem praw pracowników. Wprowadzenie do obrotu prawnego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej miało na celu zapobieganie takim właśnie sytuacjom. Dodany od 30 grudnia 1999r. ustawą z 23 grudnia 1999r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1256 z późn. zm.) w celu zapobieżenia praktyce pracodawców powielania umów o zatrudnienie z własnym pracownikiem i obchodzenia przepisów o czasie pracy oraz o ubezpieczeniu społecznym. W prawie ubezpieczeń społecznych wprowadzono tym przepisem konstrukcję uznania za pracownika, osób niebędących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy - na takich samych zasadach, na jakich ubezpieczani są pracownicy, rozszerzając dla celów ubezpieczeń społecznych pojęcie pracownika poza sferę stosunku pracy, regulowanego Kodeksem pracy. Stwierdzenie więc, że pracownik wykonuje w ramach umowy cywilnej pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, nakazuje uznanie go za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej i powoduje podleganie ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 i następne tej ustawy.

Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy koresponduje unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro bowiem w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i następnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek - obok przychodu z umowy o pracę - również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy. Jednolite stanowisko w tej kwestii zostało zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., II UZP 6/09 oraz w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010r., I UK 252/09, czy z dnia 22 lutego 2010r., I UK 259/09, z dnia 18 października 2011r., III UK 22/11, z dnia 25 maja 2014r., II UK 445/13, z dnia 4 czerwca 2014r., sygn. akt II UK 447/13 oraz II UK 482/13; z dnia 3 grudnia 2014r., sygn. akt II UK 74/14, z dnia 24 marca 2015r., II UK 184/14, a Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni je akceptuje.

Czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest finalny efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując, należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy.

Nie jest wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy cywilnoprawnej takie same, czy nawet podobne czynności, jak w ramach stosunku pracy. Mogą być to nawet czynności o zupełnie odmiennym charakterze.

Istotne jest, co należy ponownie podkreślić, że korzyści z tejże pracy uzyskuje pracodawca.

W w/w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., II UZP 6/09 wskazano, że obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Nie ma przy tym znaczenia, czy osoby zainteresowane godzą się na opisywaną praktykę ich pracodawców. Reżim ubezpieczeń społecznych nie dopuszcza dowolności

i swobody zawierania takich umów. Obowiązek ubezpieczenia oznacza, że osoba, której cechy jako podmiotu ubezpieczenia społecznego zostały określone przez ustawę, zostaje objęta ubezpieczeniem i staje się stroną stosunku ubezpieczenia społecznego niezależnie od swej woli, na mocy ustawy. Zasady podlegania określonemu rodzajowi ubezpieczeń społecznych wynikają z przepisów o charakterze bezwzględnie obowiązującym, kreujących stosunek prawny ubezpieczenia społecznego z mocy samego prawa i według stanu prawnego z chwili powstania obowiązku ubezpieczenia.

Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa, określoną w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

Mając na uwadze przedstawione wyżej założenia, ocenić należało, czy faktycznie ubezpieczony występujący w niniejszej sprawie wykonywał w ramach umowy o dzieło zawartej z F. - B. pracę na rzecz swojego pracodawcy.

Analiza uzasadnienia wyroku wskazuje, że de facto Sąd I instancji uznał stanowisko odwołującej za zasadne w zakresie braku jej obowiązku do wyliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanego, w oparciu

o wynagrodzenie uzyskane z tytułu realizacji umów ze spółką (...). Sąd ten stwierdził w konsekwencji, że beneficjentem pracy zainteresowanego świadczonej w oparciu o umowy o dzieło była spółka (...), a nie odwołująca; stąd przepis art. 8 ust. 2a ustawy z dnia

13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1778) nie znajduje zastosowania. Widać stąd, że treść sentencji wyroku nie przystaje

do treści jego uzasadnienia. Okoliczność ta sama w sobie może stanowić samodzielną podstawę do wzruszenia wyroku, jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd odwoławczy ma charakter sądu merytorycznego, co oznacza, że może zebrać materiał dowodowy w postępowaniu apelacyjnym i na tej podstawie wypowiedzieć się w przedmiocie zasadności zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego, oczywiście w granicach zaskarżenia; może też w całej rozciągłości dokonać odmiennej oceny dotychczas zebranego materiału dowodowego w sprawie, uznając go za wystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia. W kontrolowanej sprawie Sąd Apelacyjny uznał, że zachodzą podstawy

do dokonania oceny tego materiału w odniesieniu do treści decyzji organu rentowego, jak i w zakresie zarzutów zawartych w apelacji.

Zatem, analiza materiału dowodowego, zgromadzonego tak w postępowaniu przed organem rentowym, jak i przed Sądem I instancji, pozwala zauważyć, że przedmiotem działalności odwołującej spółki była obsługa reklamy zewnętrznej, świadczona w oparciu

o posiadany sprzęt specjalistyczny oraz bazująca na doświadczeniu zawodowym pracowników, posiadających wystarczające umiejętności wymagane w zakresie wykonywania tejże reklamy oraz stosowne badania wysokościowe. Z kolei spółka (...), poza wąskim zakresem prac budowlanych, do wykonywania których zatrudniała jedynie kilku pracowników - specjalistów branżowych, pozyskiwała zlecenia w zakresie wykonywania reklam, dla podmiotów innych niż główny usługodawca spółki (...), tj. (...) S.A., nie mając ku temu ani odpowiedniego sprzętu, ani też własnych pracowników.

Na świadczenie przez nią takiej działalności wskazuje lista kontrahentów, na którą powołał się w swoich ustaleniach Sąd Okręgowy. Wypada przy tym zauważyć, że obie Spółki,

tj. F., jak i F. B., zostały utworzone przez małżonków, a ich wzajemne relacje biznesowe wskazywały na przenikanie się rozliczeń finansowych, zatrudniania pracowników, generowanie wzajemnych kosztów z tytułu ich wynagrodzenia, jak i wynagrodzenia za usługi, czy wynajmu sprzętu służącego do wykonywania tychże usług. Utworzenie spółki (...), po kilku latach funkcjonowania spółki (...), miało jeszcze jeden aspekt, związany z możliwością pozyskiwania przez tą pierwszą kontrahentów niezwiązanych z firmą (...)

w sytuacji narzuconej przez nią wyłączności na wykonywanie usług reklamowych.

Jak zasadnie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Katowicach w procedowanej sprawie III AUa 2042/17, zakończonej wyrokiem z dnia 25 października 2018r., umowy o dzieło z zainteresowanymi zawierane były na okresy jedno - lub kilkumiesięczne, a zatem nie były adresowane do wykonywania konkretnych, pojedynczych reklam, lecz stanowiły niejako deklarację ze strony pracowników F. wykonywania tych prac na rzecz F. B. w dłuższych przedziałach czasowych.

Prace przy montażu, wyklejaniu, wymianie reklam, wykonywaniu dokumentacji fotograficznej, kontroli klejenia, wykonania nośników reklamowych, prace ziemne przy położeniu kabli na rzecz obu podmiotów pracownicy wykonywali w godzinach, w których powinni świadczyć pracę w (...) s.c. J. H. (1) i I. S., jak i po zakończeniu tego czasu pracy, przy pomocy zarówno sprzętu, jak i narzędzi stanowiących własność (...) s.c. J. H., I. S..

Pracownicy montujący i wyklejający reklamy otrzymywali każdego dnia rozpiskę, gdzie i jakie reklamy mają wykonać. Rozpiska ta czasem zawiera wskazanie, która reklama została zlecona przez którą spółkę, a czasem nie.

Oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd Apelacyjny nie dał wiary zeznaniom świadków A. W. (1), E. H. (1), T. S. (1) oraz słuchanym w charakterze strony J. H. (1) i I. S. jakoby dopilnowywano, aby przy wykonywaniu reklam, zleconych spółce PW (...) s.c. przez (...) s.c., nie pracowali pracownicy (...) s.c.

Po pierwsze same wspólniczki PW (...) s.c., wyjaśniając przyczyny, dla których korzystały z pracy pracowników (...) s.c., wskazywały na konieczność posiadania odpowiednich umiejętności i uprawnień, którymi pracownicy ich spółki nie dysponują.

Po drugie, jak trafnie podniósł w apelacji skarżący z zeznań świadka E. H. (1) oraz J. H. (1) i I. S. wynika, że rozpiski nie zachowały się, gdyż z uwagi na ich ilość przechowywane były jedynie przez okres 3-4 miesięcy, podczas gdy w toku postępowania sądowego odwołująca przedstawia je przypisując do poszczególnych umów o dzieło, które w swej treści nie wskazują na wykonywanie prac objętych umowami.

Po trzecie w odwołaniu wspólnicy (...) s.c. deklarowali, że dopiero w toku kontroli prowadzonej przez organ rentowy dowiedzieli się, iż ich pracownicy w ogóle wykonują prace na rzecz PW (...) s.c. w zakresie reklam zleconych tej spółce przez (...) s.c., gdyż nie interesowało ich, kto faktycznie wykonuje usługi w zakresie wyklejania reklam, zlecone spółce (...) s.c. przez (...) s.c.

Zainteresowany wykonywał czynności wynikające z umów o dzieło w czasie nominalnego zatrudnienia w spółce (...); nie pracował w nadgodzinach oraz dni ustawowo wolne od pracy. Powiązania zarówno osobowe, jak i rzeczowe wspólników obu Spółek oraz sposób organizacji pracy zainteresowanego, związany z posiadanymi przez niego umiejętnościami bezsprzecznie dowodzi wykonywania pracy na rzecz spółki (...).

Miał zatem rację organ rentowy, wskazując na potrzebę ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanego, obejmującej nie tylko wynagrodzenie uzyskiwane przez niego w spornych okresach w spółce (...), ale też uzyskiwane z tytułu wykonywania umów o dzieło w spółce (...). Zatem, w spornych okresach winna znaleźć zastosowanie dyspozycja art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny podzielił argumentację zaprezentowaną przez organ rentowy w apelacji w odniesieniu do treści punktu 1 zaskarżonego wyroku uznając, że nie obejmuje on pełnego spektrum treści wynikającej z kontrolowanej decyzji i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w punkcie 2 wyroku zmienił orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie 3 zaskarżonego wyroku wobec oddalenia odwołania w całości,
a w punkcie 4 umorzył postępowanie zażaleniowe odwołującej spółki, bowiem wobec zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania zażalenie to stało się bezprzedmiotowe.

O kosztach postępowania apelacyjnego w punkcie 3 wyroku Sąd Apelacyjny orzekł
po myśli art. 98 i art. 99 k.p.c. oraz przepisów § 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804) i uwzględnienia należnych kosztów za prowadzenie sprawy w drugiej instancji.

/-/ SSA A. Kolonko /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA W. Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia